

AANPAK EENZAAMHEID in GRONINGEN

Zeer gewaardeerde gemeenteraadsleden, burgemeester en wethouders,

13 november 2023

Wat we in Groningen met elkaar willen, is een samenleving zijn waar iedereen bij kan horen, meedoen of in ieder geval in beeld is.

Dat is voor mensen en kinderen met een handicap/beperking nog lang niet vanzelfsprekend. Zolang aan deze voorwaarden niet voldaan is, ligt eenzaamheid op de loer. Dat is simpel.

Maar laten we als Werkgroep Toegankelijk Groningen **positief** beginnen.

In de uitwerking van de actielijn eenzaamheid zijn we vanaf het begin van het denkproces **goed betrokken**. We hebben onze punten kunnen inbrengen en herkennen er veel van terug in de infographic. Het is verfrissend om voor de afwisseling beleid zo kort en beeldend gepresenteerd te krijgen.

Natuurlijk missen we dan weer allerlei nuances en details, maar het komt de toegankelijkheid wel ten goede en dat is ook wat waard.

In grote lijnen zijn we hier heel tevreden mee.

Het gaat tenslotte om de vertaling naar activiteiten en niet om volmaakte goede bedoelingen.

Om bij te dragen aan die activiteiten, hebben we hier nog een paar **aandachtspunten**.

- Om eenzaamheid te 'normaliseren' en makkelijk bespreekbaar te maken als een gevoel dat gewoon bij het leven hoort, is het misschien slim om vaker te benoemen wat mensen graag willen: **contact, gevoel van verbinding, gehoord en gezien worden als jezelf en ertoe doen, van betekenis zijn voor anderen**.
Zo'n vertaling is aantrekkelijker.
- Zo'n vertaling sluit ook beter aan bij wat volgens ons de bedoeling is.
Hoe was het ook alweer? SAMEN MAKEN WIJ STAD (inclusief de mooie dorpen die er intussen bij gekomen zijn).
In deze infographic focust de Aanpak Eenzaamheid nog erg op 'professionals', terwijl hun inzet maar een klein deel kan bijdragen een daadwerkelijk inclusief sociaal leefklimaat. Het is goed om dat scherp op het netvlies te houden bij activiteiten: eenzaamheid los je niet op met interventies van (vrijwillige) hulp- en dienstverleners. Het kan helpen en soms is dat noodzakelijk, maar voor een inclusieve samenleving is meer nodig.
Stad- en dorpsgenoten die niet weg kijken of snel (voor)oordelen, maar op elkaar letten, navragen wat ze niet begrijpen en een beetje rekening houden met mensen met een andere leefstijl.
- Waar komen mensen elkaar tegen in eigen wijk/dorp? Op straat en in de buurtwinkels...
Daarnaast loont het ook om te investeren in **goed toegankelijke buurthuizen**.
Waar het aantrekkelijk is om gevarieerd aanbod activiteiten te organiseren.
Ook toegankelijke sportplekken en speelvoorzieningen dragen bij aan ontmoeting.
- **Een bijzonder aandachtspunt van de Werkgroep Toegankelijk Groningen is 'structurele eenzaamheid'**.
Die variant eenzaamheid wordt helaas ook niet benoemd in landelijk beleid en bronnen als Movisie. Dan beginnen we maar weer in Groningen.
Structurele eenzaamheid is eenzaamheid op grond van je beperking/handicap of een andere factor waar je niets aan kunt veranderen omdat het is wie je bent.

Een zintuigelijke beperking als slechthorend/blind of slechthorend/doof hindert bij voorbeeld behoorlijk in contact met andere mensen. Weinig mensen zijn nu eenmaal NGT (Nederlandse Gebaren Taal) machtig en de meesten kunnen zich moeilijk inleven in het feit dat je allerlei non-verbale details mist als je ze niet ziet. Natuurlijk verschillen mensen hoe ze met hun beperking omgaan, maar het zet je in contact met anderen wel op achterstand.

Andere vormen van structurele eenzaamheid kunnen deel zijn van een psychische handicap. Dichtbij-contacten zijn dan domweg niet haalbaar. Het is link om nu met medische taal te komen: voor je het weet gaat zo'n ziektebeeld een eigen leven leiden. Maar bij een psychosehoofd of autisme kan het erbij horen. **Kan**, het hoeft niet!

Ook maatschappelijke schade (heel ernstige vormen van misbruik/mishandeling) **kan** een mens/kind zo onherstelbaar vernielen.

Het is belangrijk om bespreekbaar te maken dat het gebruikelijke gedoe met relaties, vrienden en familie niet voor iedereen haalbaar is.

Erkenning maakt een stukje minder eenzaam, al is het niet oplosbaar.

Gelukkig zijn er altijd genoeg andere vormen van verbinding over om het (samen)leven de moeite waard te maken. Contact op afstand is ook contact.

Erkenning geeft ruimte om direct in te steken op wat **wel** haalbaar is zoals (vrijwilligers)werk, sport, hobby, een praatje op straat of in de trein, theaterbezoek... voor elk wat wils en wat werkt.

Niet alle mensen floreren in groepsgedoe, er zijn ook solozeilers.

- Zoals ook **niet alle** inwoners van Groningen die zich meer dan gewoon eenzaam voelen en daar last van hebben, gebaat zijn bij **oplossingen in eigen buurt/wijk/dorp**.

Juist bij gevoelige onderwerpen kan het veiliger zijn om een neutralere locatie te kiezen. En als je bij een minderheid hoort, vind je waarschijnlijk weinig 'lotgenoten' en/of andere 'frontsoldaten' of mensen met wie je een verwante achtergrond kunt delen op zo'n smalle schaal.

Zelf woon ik in een hele fijne wijk, maar om daar nu open te zijn over mijn achtergrond... nou nee. Niet alle schaduwkanten van het leven vallen even goed in 'our backyard'.

Ik heb ook een heel andere leefwereld dan mijn burens.

Het grappige is dat we dat nu net delen! Mijn directe burens zijn toevallig studenten.

Maar bij nader navragen blijken de meeste mensen in mijn wijk niet bepaald 'gebiedsgericht' te leven. Op sommige aspecten wel, maar op de meeste niet.

Soms lijkt gebiedsgericht meer 'wishful thinking' van de gemeente te zijn, dan leefstijl van de inwoners.

Dit is een kleine waarschuwing voor vervolgstappen op de Aanpak Eenzaamheid: **aansluiten bij de leefwereld** van inwoners is NIVEA (Niet Invullen Voor Een Ander), maar navragen.

En zorgvuldig opletten of iedereen gehoord wordt en niet alleen de georganiseerde en mondige burgers. Daar zijn echt genoeg creatieve vormen voor te verzinnen.

Wat we in Groningen met elkaar willen, is een samenleving ZIJN waar iedereen bij kan horen, meedoen en in ieder geval in beeld is.

Dat is de positieve vertaling van de Werkgroep Toegankelijk Groningen van Aanpak Eenzaamheid.

Zo'n samenleving zijn of worden, is een klus voor alle inwoners. Als Gemeente kun je sturen op die koers, stimuleren, bijdragen... maar uiteindelijk is het de job van iedereen die ook graag in zo'n gemeenschap wil leven.

Wij van de WTG proberen ons steentje bij te dragen.

Vriendelijke groet,

Marlieke

Herman in 't Veen

WERKGROEP TOEGANKELIJK GRONINGEN